

ਸੰਤ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ

ਕਿਰਨਪਾਲ ਸਿੰਘ,
ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ,
ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
98149-26024.

ਰੁੱਤ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਕੇ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਹਾ ਵਿਛੁੰਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਫਲ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਾਲੇ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ‘ਬਾਰਾਂਮਾਹ’ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਕੇ ਸੰਤ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਪਾਏ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਹੂਕ ਦਾ ਹਿਰਦੇ-ਵੇਦਕ ਵਰਨਣ ਹੈ, ਉਥੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਕੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਣ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਾਤਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਫ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਤਕਾਲੀਨ ਰਾਜਸੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦੇਕੇ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੀਬਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ISSN : 2348-5612 © URR

ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਪਰ ਟਿੱਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਲਗਣਾ ਤੱਕ ਮਹਿਦੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕੀ ਸੀ, ਜਿਸਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਕਵੀ ਸੰਤ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ‘ਬਾਰਾਂਮਾਹ’ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ

Note : For Complete paper/article please contact us info@uresearchr.com

Please don't forget to mention reference number, volume number, issue number, name of the authors and title of the paper